

REDACȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL
Pe un an ... 20 cor.
Pe jumătate an ... 10 "
Pe 1 lună ... 2 "

Nr-ii de Duminică pe an 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE
de un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Coaliția și străinătatea.

Se știe că siliștii își dă Apponyi și Kossuth pentru a câștiga simpatia străinătății. Au scris articole peste articole, dintre care numai puține au văzut lumina tiparului. Și chiar acestea, în ziare de a doua mână, pentru că străinătatea știe: lupta coaliției nu este pentru *naționalism și libertate* (nimeni nu caută să le facă vre-o scădere în privința aceasta), ci după cum li-a spus-o mai zilele trecute «Morning-Post»: șefii coaliției prin concesii în armată cautau nu numai să știrbească drepturile Coroanei și să scadă autoritatea Domnitorului, dar să *oprime naționalitățile!*

Iată de ce bieții coaliționiști au trebuit să se mulțumească cel mult cu aprobările presei din Belgrad și astfel îmbărbătările ridicule ale unor organe care nu trec dincolo de hotarele Sârbiei erau prezentate obștei ungurești ca lucruri mare...

În același timp însă ziare mari europene d'ale tuturor națiunilor, scriau și scriu nu se poate mai aspru la adresa «ambitioșilor vulgari», cum îi numesc pe șefii coaliției.

Se înțelege: trebuind să înregistreze ce scriu ziarele europene, presa maghiară coaliționistă profundează că ziarele străine sunt induse în eroare de guvernul maghiar, ba însuși că acele ziare stau în solda baronului Fejérvary.

Aerăm de curând a apărut un articol în «Times», ziar mare englez cunoscut în lumea întreagă. Iată ce scrie, între altele, ziarul englez:

Pe de altă parte dacă conducătorii coaliției nu sunt de tot orbiți, apoi evenimentele din urmă a trebuit să deștepte în ei serioase îngrijorări în ce privește înțelepciunea lor politică. Este o necesitate urgentă ca atât Coroana cât și conducătorii politici să fie pătrunși de duhul păcii și al compromisului. Străinătatea ține așa de mult și consideră de așa însemnată importanță ca *puterea austro-ungară să rămână neștirbită*, încât pe lângă aceasta *dispar toate celelalte puncte în discuție*. Sperăm că bărbații de stat maghiari își vor însuși acest punct de vedere de însemnată europeană, punct de vedere care corăspunde și chestiei de existență a monarhiei austro-ungare, — **până ce nu va fi târziu!**

Punct de vedere de însemnată europeană?!... Ei, așa ceva nu se cunoaște în sînul coaliției. Acolo Zoltanii dau tonul, iar ei — se știe — nu se inspiră din studierea situației țării ori a monarhiei, ci din impulsurile intempestive ale alegătorilor lor de pe pustele Alföldului.

Iată de ce până și «Budapesti Hirap», cea mai mare foaie ungurească, înregistrând articolul lui «Times», scrie:

E cu neputință să nu facem câteva observațiuni privitoare la șirele de mai sus ale ziarului, care adevărat, *odată eră de însemnată europeană, dar azi nu mai are nici o trecere în Anglitteru*. — măcar că preocuparea ba am putea să scriem răutatea față de noi a acestor foi ni-e obicinuită».

Scrisele acestea ale ziarului «Budapesti

Hirap» ni-se par, ca și când șoarecele s'ar apucă să critice — leul!

Adică, de ce nu mai are «Times» trecere azi în — Anglittera?

Probabil numai pentru că nu scrie pe placul lui Apponyi.

Apponyi însă bine știe, că și azi «Times» este cel mai cu reputație în presa engleză. El îl declară însă «fără nici o trecere», ca astfel să-și încurajeze gloata lichnită. Aflând că un mare ziar european îi dăscălește, s'ar afla poate unul ori altul în coaliție, care să pună întrebarea: oare, într'adevăr, n'ar fi mai bine să ne împăcăm, până nu e târziu, de cât să intrăm în viitoarea luptă electorală tot cu gândul să alegem de cei cari se trag în degete cu Coroana?!

Punându-se această întrebare, ce s'ar mai alege din cornul dela Jász-berény?

În chestie de politică externă Apponyi fiind considerat ca autoritate, se găsesc deci și mulți proști cari într'adevăr cred că «Times» e ziar fără trecere în Anglittera, ci de însemnată europeană e numai «Politik» din Belgrad, care-i îndeamnă pe Unguri să nu se lase, ci să spargă odată șandramaua numită — Austria!

E, prin urmare, un adevărat noroc pentru ei, că guvernul M. Sale le-a mai ciuntit din dreptul de întrunire și nu-i mai lasă a-și face de cap. Alt-fel, din viitoarea campanie electorală într'adevăr ar putea ieși o majoritate mai fără pricepere politică de cum a fost cea împrăștiată cu baionetele.

Sunt oameni și popoare, pe cari cu puterea trebuie să le împiedici a-și face rău!

Scrisorile lui George Sand către fiica sa.

A avut și George Sand, a fost mamă George Sand? Cui se gândește la ea astăzi, cine și-o poate închipui ca mamă pe această nimicitoare de bărbăție, acest temperament puternic, care în durată și cuprind sale vieți era de egoismul unui barbaț. Cu toate acestea era o mamă adevărată și iată dintr-acele mame a căror dragoste și alipire ca o pasiune, subjugă sufletul și individualitatea copilului, nu, era dintre acelea cari se pot scuti atât de rar și poate numai în lumea literaturii. George Sand e cel mai bătrân prieten al scriitoarei, stătuțic lângă copilășul, care zărește că, deosebită însă *tratat* nu ca un supus, ci ca un egal.

George Sand și fiica sa e cel mai nou volum al publicațiilor ce urmează în timpul din urmă — cam adesea — unul altuia și se refer la această extraordinară femeie literată. George Sand e astăzi earăși populară și actuală. Deși se citește puțin de tot. Sunt învechite romanele ei în cari propovăduia singura domnie a amorului, și șirele-i ici răpite de pasiune, mai încolo de-o liniște idilică, asupra cărora amorul tronă ca un autocrat în purpură. Și să recunoaștem, că ce odinioară se citea cu încomoditate azi e plicticos. Astăzi în ce privește dragostea suntem sceptici și ne-am convins că nu ea este cea dintâi în viață și nici nu este putere mistică, deosebită, în mosai-

cul mobil și schimbăcios din care e alcătuit omul. Astăzi recunoaștem și știm aceea-ce scrie George Sand în etate de cinci-zeci-și-cinci de ani într-o scrisoare adresată către fiica sa Solange Sand:

«Îți spun mereu: apucă-te de ceva, păstrează-ți mai puțin din viață pentru lucruri frivole pe cari un nimic îl poate zădărnici, până când *munca* îți rămâne un prieten credincios... pentru vecie. Eu am început să trăiesc când am început să lucrez pentru că să pot trăi».

Și George Sand a început de tinăra la muncă, ca să-și susțină copiii. A căutat pâine și a găsit nume nemuritor...

Și aceste șire din corespondența mamei cu fiica, cari văd lumina zilei acuma, pun omul pe gânduri. Să iei în serios romanele ei, în care propovăduiește nemurirea și atotputernicia dragostei, sau viața și acel gând ascuns și aproape inconștiț ce se strecoară din șirele adresate fiicei sale. Acele dragoste mari, din a căror vârtej reese cursul vieții lui George Sand, au fost poate numai epizoade în cari nu trebuie așezată viața principală a omului, lucruri laterale, de cari este nevoie, și lucrul principal nu e dragostea lui Musset și a lui Chopin, ci însuși senzația, sentimentul de care se leagă viețuirea lucrurilor, reflecșiile și nenumăratele gânduri, dezvoltarea sufletului, din care apoi se naște opera nemuritoare.

Pentru aceasta a putut George Sand să nimităcească viața lui Musset și Chopin cu o crudelitate atât de nemiloasă.

Nu simțea, nu putea să cuprindă cu gândul, că dragostele acestea pot fi mortale. Sunt doar numai «choces frivole!». Munca adevărată ce-o îndeplinește sufletul și care se strecoară apoi într'un unghiu tipărit.

Că apoi totuși scrierile unui suflet mare, genial, s'au născut astfel, că au însuflețit numai o singură generație și apoi au apus; aceasta e paradoxul dezvoltat într'un essay de-alui Oscar Wilde. Geniile adevărate, mari, ca a lui Shakespeare, Goethe, Heine, trăiesc o viață esterioră ca a unui burghez de rînd. Simt, visează capodoperele și le scriu. Zei de a doua categorie cum sunt Rousseau, George Sand, Oscar Wilde, trăiesc operele și pentru scrierile lor nu se mai păstrează decât scântei și țandări.

... În scrisori însă vedem pe George Sand, care a trăit și nu care a scris... Și aceasta minunat de frumoasă viață a făcut ca Sand astăzi, când amănuntele marelui ei roman apar în publicitate ca volume întregi în formă de corecturi biografice să fie mai populară ca ori-când. Scrisorile adresate și primite dela fiica sa sunt aproape senzațional de interesante.

Solange Sand a fost fiica mamei sale, a voit să fie scriitoare și reese din scrisori, că dacă nu-i lipsia energia necesară putea să ajungă la ceva.

MARE MAGAZIN

de articole de sticle de porțelan și vase de culină.

Cele mai moderate și de felos lucruri.

S'A DESCHIS

Arad, Piața Andrássy Nr. 16. (fost casa lui Gebhart).

Se vinde cu prețurile cele mai reduse

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumșărare.

Szabó Albert

furnisor al curții cesare regesti.

Telefon pentru oraș și comitat. Nr. 429. 429 Nr.

Dizidența lui Bánffy.

— Criza. —

Budapesta, 6 Martie.

Bánffy a părăsit coaliția. Aceasta e senzațiunea zilei de astăzi. După scrisoarea lui deschisă era de prevăzut. Acest fapt, de o importanță cardinală în evoluția crizei era un fapt firesc al ciudatei împerechieri de partide numită coaliție. Scopul ei, astfel se apărau partidele cu programul de 67, în frunte cu Andrassy, era de-a întări tot baza de 67. Ciudat procedea de-a întări baza aceasta însoțindu-te cu adversarii tăi. El nu s'ar putea explica decât prin naivitate sau rea credință. Un compromis între aceste două baze este imposibil, aceasta-i învățământul ce rezultă din cazul lui Bánffy. Ea nu poate fi în fond decât sau 67 sau 48. Un *juste-milieu*, un *Mittelding* între ele nu există. Bánffy însă socotea că a găsit formula de-a înșelă lumea cu apă rece. Programul lui a fost întâi un 48 cu firmă de 67, pe urmă s'a apropiat mereu, până a devenit un 67 pur. Descoperirea aceasta l-a scos din coaliție.

Astăzi, printr'o scrisoare adresată lui Fr. Kossuth, el îl anunță despre ieșirea sa din coaliție. Kossuth convocase o ședință a comitetului diriguitor, în care era să-i se facă învinuirile cele mai grele lui Bánffy. Șiret, ca totdeauna, acesta i-a prevenit trimitându-i scrisoarea prin care îi anunță ieșirea sa din partid.

Scrisoarea lui Bánffy.

Ea mărește senzația zilei. Căci în ea Bánffy face destăinuirii senzaționale despre înțelegerea din sânul coaliției. El spune, că nu poate fi de acord cu direcția coaliției și este nevoit a eși. În chestia sufragiului universal se făcuse o înțelegere între coaliției și socialiști pentru a-i depărtă pe aceștia de guvern. Aceste hotărâri nu au fost executate și aceasta a fost greșeala de pact. După dizolvarea Camerei în 20 Februarie, Kossuth într'o conferență a comitetului diriguitor a cerut ca la viitoarele alegeri majoritatea să se asigure partidului kossuthist. El, Bánffy nu poate aproba

aceasta ca aderent al bazei de 67. Textul manifestului coaliției nu a fost apropiat de Bánffy și el l-a iscălit numai după stăruințele contelui Zichy și Andrassy. Bánffy declară, că nu primește ca programul său să formeze obiectul criticii comitetului diriguitor al coaliției. Bánffy declară, că va merge pe calea sa proprie. Cine știe, zice, dacă lupta aceasta nu va fi fatală pentru toată constituția noastră.

Efectul.

În coaliție efectul este deprimător de-o parte, de alta revoltător. Kossuthiștii sunt revoltați de cinizmul lui Bánffy și de atacurile acestuia împotriva lui Kossuth. Partidul lui Andrassy și cel popular sunt consternați de dezvălirile lui Bánffy, căci ele fac problematică rămânerea acestor partide în coaliție. Într'adevăr scrisoarea lui Bánffy, pe care coaliția ar fi voit s'o tănuiască, dar pentru a cărei publicare s'a îngrijit autorul ei, arată până la evidență, că o conlucrare a acestor partide nu mai este posibilă. *Partidul kossuthist voiește să ajungă la majoritate cu ajutorul lui Andrassy și Zichy.* Oare se vor pretă aceștia la zdrobirea propriilor lor programuri? Coaliția este cea mai nefirească întovărășire cu puțință și menită să piară.

Printr'o scrisoare Eötvös Károly își dă și el demisia din comitetul diriguitor al coaliției.

Remanierea cabinetului.

Zilele acestea ministrul președinte va merge la Viena spre a fi de față la depunerea jurământului noilor ministri. Noul ministru de honvezime nu va fi Jahl Gusztáv, ci după cea mai nouă verziune, Pap Béla.

O delegațiune românească la Fejérváry.

O delegațiune «românească» din comitatul Murăș-Turda a fost primită astăzi de către ministru președinte.

Se afirmă, că acești Români sunt numai niște săcui romanizați, sub conducerea unui preot reformat.

In atenția celor chemați.

În șirul desfășurat al adunărilor populare ținute prin Bihor și prin părțile locuite de Români, poporul, — mulțumită deputaților și fruntașilor noștri — s'a deșteptat. Și ș'acuma, mereu auzi câte un țaran zicând: »Țină-i Dumnezeu pe domnii aceia, bine știu durerile noastre!»

Și-apoi când aude omul astfel de cuvinte eșind din gura țaranului nostru, oare nu te face să crezi vrând-nevrând, că el înțelege și simte cu conducătorii lui? și că el se încrede în aleșii și fruntașii neamului? — Ba da!

De aceea, o datorință înaltă apasă umerii conducătorilor; să povățuiască neîncetat poporul, căci însuflețirea deșteptată în inima poporului român prin fruntașii lui, fiind prea tinără și neajungând încă rădăcinile în adânc, unde ar da de nutremântul de lipsă, ușor s'ar putea usca.

Deci, fiecare la locul său!

Căci dacă a fost lipsă când-va de pază și de veghiere, — acuma este! Căci acuși se vor năpusti asupra turmelor noastre, cu droaia, câți vântură-țără toți, și cu momeli-făgădueli și cu banii lui Iuda, vor să ademeniască poporul. Acum e vremea în care pe ani mulți se va hotărî soarta poporului românesc!

Ce-a păcătuit acest neam, ca să tot stee în întuneric și ca să tot apese asupra lui urgia?

Oare n'ar fi păcat strigător la cer a lăsa și pe mai departe, un popor de 3 milioane pradă uneltirilor mișelești? — Ba da! A trecut vremea de-a sta nepăsător cu mâinile 'n sân! Acum ori nici odată!...

Și acum să vedem cum s'ar putea țineă într'una deșteptarea poporului? Întăiu să-și s'ar țineă adunări populare, — (căci până scriu acestea șire, din toate părțile aud și cetesc, că chiar și șovinștilor le este opriță adunarea) — convocate prin al eșii neamului și astfel ar lumina și deșteptă poporul.

Romanul încă l'a avut, ca și mamă-sa. În decursul corespondenței se desfășoară o chestie de dragoste, destul de interesantă și astfel, măcar că *Rochellave*, publicatorul volumului, ruda familiei Sand, a scos multe amănunte cari le-a găsit prea compromițătoare.

Solange Sand era încă fată mică, când s'a îndrăgostit de sculptorul *Clélinger*. Acesta era un băiat frumos, brunet, cu temperament, care cuceria inimile femeilor ca un locotenent, de quirasier ce și era dealtfel, nainte de-ași începe cariera de artist.

Solange într'o zi a fugit cu sculptorul brunet. Când i-au găsit, singura corectură a lucrului a fost căsătoria. Și e interesant, că aici intervine Chopin, care era atunci stăpân în casă la George Sand.

Pentru lume nu se învoia la această căsătorie, s'a certat cu Sand și a părăsit-o. În urmă s'a adevărit, că el a avut dreptate, nefiind căsătoria fericită și Solange nu peste mult a divorțat de sculptorul inimii sale.

George Sand nu era supărată pe Chopin. Nu mult după ruperea legăturii lor scrie despre el următoarele: «Sfatul lui Chopin în adevăratele afaceri ale vieții nu se pot lua în considerare. Nici odată n'a judecat lucrurile corect și n'a înțeles firea omenească din partea adevărată.

Întreg sufletul lui e o muzică și poezie și-i este insuportabil celce simte altfel, nu ca și el. De altfel dacă i-aș permite influințarea în chestiile mele familiare, mi-aș pierde orice demnitate și n'ar încăpea cu dragostea pentru copiii mei...

Toate aceste e greu a i-le dă să le înțeleagă și nu cunosc felul cum se liniștesc acel suflet bolnav pe care-l supără chiar și sforțările de încercare spre a-l vindeca.

«Mă muncește, văzând boala, care distruge trupul și sufletul acestei biete ființe și să privesc trebuie cum mă părăsește fără să-i fi putut face un bine vre-odată, că doar motivul principal al tristeții sale e acea dragoste sombră și jeloasă cu care mă iubește...

«În adevărul și raționamentul lor, sunt admirabil de frumoase sfaturile cari le dă fiicei sale scriitoarei începătoare, tinerei și neexperței neveste, care se luptă cu tristeța și lipsa de bani: «În etatea ta omul are deja o oarecare bază a gândirilor, e însă nehotărâtă, necuprinsă, fiindcă îi lipsește forma. Chaosul e unul: în el se află atoamele firii, totul e însă numai *rudis indigestaque moles*. Când am găsit apoi forma, suntem surprinși ce știe să facă aceasta bază a gândirilor și omul se descoperă pe sine deodată.

E supărat omul în astfel de cazuri, pe sine însuși, că a pierdut atâta vreme, și întreaga viață o găsește scurtă pentruca să scape din eu-l seu propriu.

Iar aceastalaltă parte în resignația ei — e aproape superb omenească, în neajunsurile materiale, care se desfășor în aer chiar așa tragic și de însemnătate, ca și atotputernica dragoste, cântată în așa multe romane: ...Ce să fac? Am cincizeci de ani și nu pot să-mi renoesc forțele, cari sigur, că natura mi-le răpește nu peste mult.

«Nu ne-am economizat un ban, niciodată n'am putut-o face... Nu de mult în Paris, mi-ai cerut sfatul. Aceasta e ce-ți pot repeta mereu, trăește din puțin, ori învață să lucrezi. La toate îmi răspunzi: «Imposibil! Ce să fac dar pentru tine, sârmana mea copilă!... În zilele trecute mi-am făcut socotelile cu oameni financiari.

«Dacă Maurice se însoară îmi rămâne un venit anual de o mie două sute franci. La a ceasta tu îmi răspunzi, că eu și lucrez. Da, lucrez, până când pot. Și când nu voi mai putea?... Cu toate acestea de mine însumi nu mă interesez.

«Voi ști să exist și fără rămășițele buriei condiții. Ce trebuie să se întâmple se întâmplă și lamentările nu folosesc. Alăta știu, că n'am să *por-nesc colectă, ca Lamartine*. (Prietenii lui Lamartine adevăcau au luat inițiativa unei loterii naționale pentru ajutorarea lui). Mă turmentă — și-mi face grije faptul, că nu pot să-ți croesc o soartă mai bună. Și o faci foarte rău, că mi-o reproșezi aceasta.

«Sufăr mai mult decât ai crede din cauza asta și cu atât mă turmentez mai mult, cu atât îmi rămân mai puține puteri. Singurul sfat ce-ți pot da e, să ai voință tare în neajunsuri și la muncă. Și dacă ai observația: «Aceasta-i plicticos», apoi nu mai am de a zice un cuvânt. Voință nu-i poți da nimănui. Bună seara doamna mea, nu pot scrie mai mult. Te sărut de mii de ori.

Trad. de Tullia Bogdan.

H A Z.

Explicație din comput. (În școala de sat).

Învățătorul explică: Să subtragi poți numai lucrurile de un fel. Spre pildă: din cinci mere nu pot să iau două pere, din patru prune nu pot lua două cireșe și din 3 litre de vin nu pot lua unul de bere.

Ionel îl întrerupe și întreabă:

Da, așa-i, domnule învățător, că din cinci vaci pot să iau trei cupe de lapte?

A doua preoții și învățătorii, cari sunt conducătorii firești și naturali ai poporului și cari trăiesc în nemijlocită atingere cu el, în tot pasul lor și cu tot prilejul să-l povățuiască, să-l deștepte și să-l lumineze, convingându-l, să nu se lese amăgit de câți trași-împinși — toți. Și ar fi de dorit, ca unde numai ar fi lipsă — să se organizeze în comitete cercuale naționale. E cu putință acest lucru, numai vrere trebuie.

Acum vouă greiesc preoți și dascăli români! Deșteptați poporul până nu e târziu! Că acuș bate ceasul, și să nu ne cuprindă alegerile nepregăți, ci fiecare păstor își reguleze turma, ca pe când va veni momentul decizător, ca o falangă nebiruită să stăm înaintea dușmanului.

Și-dacă astfel vom purcede, atunci, ne vom zidi o cetate așa de puternică, în cât nici porțile iadului nu o vor învinge! Că știut este, că în care arde focul sacru al iubirii de neam, acela nu cruță nici osteneli nici jertfe.

Să ne strângem rândurile!

George Mătea (Coașd),

Acuzări gratuite. Confrății dela Brașov, luându-se după comunicatul reproduș în Poporul Român din presa maghiară, comunicat făcut în redacția vre-unui litografiat, scriu un articol de trei coloane și acuză de câte toate pe foștii deputați români.

Cea mai mare răutate dintre acuzări este următoarea:

«Dar cine ar putea nega, că adunările populare, ce s'au ținut prin ținuturile române și în unele slovace și sârbești pentru votul universal, nu au avut țintă principală de a sprijini acțiunea guvernului pentru «validarea drepturilor popoarelor».

Și așa, pe coarda asta, «Gazeta» îi face pe foștii deputați români, «purtătorii trenei guvernului».

Nu interzicem să discutăm cu confrății dela Brașov. Răutatea cu care ei atacă în acest caz e prea evidentă, nu merită ripostă.

Fiind-că au aierul să creadă însă născocirea din «Figyelő», dar mai ales pentru publicul mare ne simțim îndemnați a spune că deja la 19 Februarie s'a hotărât ca foștii deputați români să adreseze alegătorilor un manifest, iar pe ziua de 12 Martie ei se vor aduna împreună cu fruntașii autorizați, și se vor sfătui și hotărî ce este de făcut în actuala situație.

PORCII...

Cu o iertare cititorilor noștri pentru că folosim cuvântul de mai sus într'un articol în care va fi vorba despre oameni. Nu noi însă ci «Magyar Szó» dela 6 Martie pune acest cuvânt drept titlu al unui articol de fond în care se vorbește despre vizirii «națiunii», de șefii coaliției în genere și în special despre baronul Bánffy.

După-ce arată cum se îmbulzesc porcii la vâlău, cum îndată ce unul se vîră cu ritul să apuce din porumbul curat, ceilalți se reped asupra-i, să-l înlătore, «Magyar Szó» scrie:

«D'odată, printr'o apucătură vicelană, unul dintre ei își vîră ritul unsuros în vâlău. Măcar că era mai bine să nu și-l vîră! Pentru că — vedeți Ungurilor mei — d'odată se face o sălbatică mișcare în juru-i, d'odată îl lovesc, îl împung și-l dau îndărăt mai mulți d'odată ca —

Dzeu mi-e martor — astfel să-i scoată îndată botul dintre boabele de cucuruz.

«Eselența Sa baronul Bánffy să nu ia asta drept personalitate, dacă prin asocierea de idei îmi vine în minte acum cea mai nouă faptă a sa.

În scrisoarea sa către seghedineni baronul Bánffy Dezső s-apucă de programul lui Fejérváry; își bagă râtul în cucuruzul puterii. Iar coaliția înverșunată strigă: «Ce, Bánffy să vină la putere? Nici odată!» Și începe în jurul lui lupta.

Mai la vale:

Unde trăim: în casa de nebuni ori în peștera de criminali?... Și toată mișelia și nebunia numai din cauza porumbului din vâlău. Iată pentru-ce grohăiesc, se 'mping, se împung și se calcă în picioare — porcii! Ungaria este azi țara nemerniciei!

Noi ce am aveà de adăogat?...

Din Bucovina.

Deputatul rus N. de Vasilco a atacat vehement într'o interpelațiune în parlament pe capul nostru bisericesc I. P. S. S. Mitropolitul Repta, atacurile fiind perfide și înjuste ba în parteă cea mai mare absolut mincinoasă și calomniatoare se resiring asupra acelu, care le-a ridicat. Mitropolitul Repta e iubit și venerat de întreg poporul bucovinean fără deosebire de neam și lege, încât orice împoșcare șovinistă fie ea chiar pe zece părți mai veninoasă decât ceea a deputatului N. de Vasilco, nu se lipește nici de călcăile P. S. Sale. Rușine să-i fie deputatului N. Vasilco, că se acată cu atâta obrăznicie și nerușinare de un băibat atât de ideal venerat și curat precum e Mitropolitul Repta. («Voința Poporului»).

«Clubul român» din Suceavă aranjează un ciclu de conferinți publice în Duminicile postului mare. Vor vorbi profesorii Antonovici Morariu, Nistor, Tofan, apoi Dr. A. Grigorovici și dl L. Marian, Duminică în 4 Martie se vor inaugura aceste conferinți. Va vorbi dl Tofan despre Mihai Teliman, Duminică 11 Martie n. Em. Antonovici despre Ceriu, conferință însoțită de demonstrațiuni cu skioptikon. Duminică 18 Martie n. Jancu Nistor despre ideea latinității în istoria română. Duminică 25 Martie n. Dr. A. Grigorovici despre igiena populară. Duminică 1 April n. Liviu Marian despre mama de poet, Duminică 8 April n. Victor Morariu despre limba ca poezie. Conferințele se vor ține în localul «Clubului român» din Suceavă.

Telegrame.

Algeciras, 6 Martie. În ședința de după prânz a conferinței, Bacheracht, al doilea trimis al Rusiei și-a dezvoltat părerile lui în chestia Maroccană, pe baza acelor experiențe, ce le-a câștigat sub durata alor cei opt ani ce i-a petrecut acolo. Lucrul principal e — zice — să fie ordine în Marocco. La ținerea și facerea ordinei, deja și după situația firească, ca vecinii Maroccului e chemată Franca și Germania.

Radovitz, trimisul German, răspunde, că Germania e învoită a primi toate acele propuneri, cari asigură nevătămată independența sultanului, și cari asigură, că puterile europene de o potrivă să aibă parte în afacerile Maroccului.

Paris, 6 Martie. Lupta dintre stat și biserică are urmări neașteptate. Zilnic se întâmplă ciocniri între credincioși și puterea civilă. Azi peste două mii de tineri s'au adunat înaintea palatului Elysée ca să demonstreze contra prezidentului Fallieres. Demonștranții însă au fost împrăștiați de câtră poliție.

Odesa, 6 Martie. Anarhiștii intră prin prăvălii. Dintr'una au furat 150 ruble. Când au fost luați la goană, atunci o femeie din rîndurile lor, a aruncat o bombă, care a rănit pe cei ce-i urmăreau. Anarhiștii au scăpat teferi.

Candidat-femeie. Bologna, 6 Martie. Pentru alegerile de cameră, socialiștii de aici au proclamat candidatura învățătoarei Beatrice Sachi. Acesta e întâiul caz de candidare la deputăție a unei femei.

Paris, 6 Martie. La Gibraltar a sosit o mare escadră engleză, căreia îi va urma încă alte șaptezeci și două de vase.

Presă spaniolă vede în aceasta o demonstrație în favoarea alianței franco-engleze contra Germaniei și cere ca și Spania să adere la această demonstrație.

Din România.

Două întruniri.

Duminică s'au ținut în București două întruniri, una a liberalilor iar cealaltă a conservatorilor de sub șefia domnului P. P. Carp.

Intrunirea liberalilor s'a ținut în sala «Dacia» sub prezidenția d-lui C. Fussea, un vechiu liberal. Au vorbit domnii D. Sturdza, V. Lascar, N. Gane, M. Ferechide, M. Orleanu, I. Isvoranu, C. Ciocazan și I. Brătianu.

Iată moțiunea ce s'a votat în mijlocul unor furtunoase ovațiuni:

Partidul național liberal reprezentat în în întrunirea de azi Duminică 19 Februarie 1906, prin delegațiuni din toate județele, credincios programului său, declară:

1) Nevoia cea mai mare și cea mai simțită în momentele de față, de toate clasele poporului este: că în gospodăria Statului să predominescă în mod hotărât și necurmat, principiul, că bugetele să fie alcătuite în vederea înfrânării cheltuelilor pentru ca astfel să se pună odată pentru totdeauna o stavilă sporirii neconținute a dărilor existente, înființării de dări noi, precum și contractării de împrumuturi.

2) Nu mai puțin se cere de toate clasele poporului, ca școalele și instanțele judecătorești menite a lumina calea spre cele bune, și a asigura dreptatea și pacinica conviețuire a cetățenilor, să nu fie prefăcute în unelte de exploatare pentru interesele personale.

3) Asemenea este în simțământul întregului popor, că în toate ramurile de dezvoltare economică a țării, să fie rezervate întregului național, direcțiunea și participarea ce i-se cuvine.

Partidul național-liberal constată că acțiunea guvernului actual este într'u toate opusă acestor interese vitale ale țării, și declară că va lupta cu stăruință ca obiceiurile samovolnicei guvernamentale care caracteriză timpurile de restriște și umilință ale neamului să dispară cu desăvârșire din practica vieții noastre și să fie înlocuite prin simțământul energetic al datoriei ce au cetățenii de a servi patria cu credință și dragoste, ca astfel regatul României să se întărească și să se înalțe tot mai mult în ochii noștri proprii și ai lumii întregi.

Intrunirea conservatoare s'a ținut la teatrul liric sub prezidenția dlui C. Olănescu. Au vorbit d-nii: E. Antonescu, Naum, Th. Antonescu, C. Brăiescu, Tamara, Urlici, G. Orleanu, N. Iorga, Delavrancea, Maiorescu, Matei Cantacuzino și P. Carp.

S'a primit cu entuziasm următoarea moțiune:

Față de destăinuirile și incidentele întâmplăte în parlament, prin cari nevrednicia unora din miniștrii actuali a ajuns de notorietate publică, fără ca din partea guvernului sau a unei majorități parlamentare să se fi luat vre-o măsură de îndreptare:

față de promiscuitatea, în care s'a compromis întregul minister, și s'a nimicit cu desăvârșire pretenția sa de a reprezenta un partid conservator;

văzând, că după înlăturarea calamității financiare de acum 6 ani, prin jertfa adusa de țara întreagă, dela mic până la mare, pentru salvarea onoarei și a creditului României, bugetul statului a încăput pe mâinile unor risipitori, cari întrebuințează banul public pentru căpătuirea celei mai înjosite clientele, și acum vor să împue contribuabililor alte sacrificii, pentru ca din nouile impozite să-și poată hrăni paraziții mai departe; conșiderând, că aceasta stare de lucruri a fost creată prin regenerarea principiului partidelor constituționale, de vreme ce — sub pretext de idei conservatoare, — s'au introdus apucăturile damagocice în opoziție, iar la guvern nepotizmul și exploatarea situațiilor publice;

considerând, că astfel s'a falsificat spiritul Pactului Fundamental, al cărui iubilei de 40 de ani ar fi să se serbeze în vara aceasta:

Membrii partidului conservator întruniți astăzi 19 Februarie 1906, declară, că prezența la guvern a actualului minister, necinsește partidul conservator și este o primejdie pentru țară.

INTIMPINARE.

Primum următoarele:

Onorată Redacțiune!

În numărul 29 al Tribunei fiind atacat din partea dlui Dr. Ioan Nedelcu, Vă rog să publicați și răspunsul meu.

În Oravița sunt doi domni frați de cruce, cari sufer de un astâmpăr neobișnuit. Acei domni fără nici un motiv atacă pe toți aceia, cari nu-i măgulesc și nu-i tămăduază.

Între ei, primul e dl Dr. Ioan Nedelcu.

Fratele său de cruce în mai multe rânduri m'a atacat, dar nu i-am răspuns, parte din conșiderațiuni personale, parte însă și din motivul, că numai în termeni generali a scris despre mine. Dlui Dr. Nedelcu însă — deși nu merită — aflui de lipsă să-i răspund, căci aduce în contra mea cazuri concrete și nu voesc ca cunoștința mea din depărtare, cari nu cunosc afacerile noastre locale să creadă că-s vinovat.

Voi reflecta numai la afirmativele cele două, păcate mai mari, cari se referesc la activitatea mea publică.

Di Dr. Nedelcu îmi impută, că am făcut unele pregătiri pentru adunarea generală a institutului «Oravician». E drept, că m'am pus în contact cu unii acționari mai de frunte, după cum a făcut și Dsa cu câți-va pretini ai săi, însă cu acea deosebire, că el a lucrat pentru asigurarea drepturilor sale egoistice, ear eu, pentru proiectata școală de fete.

Ca onoratul public să cunoască scopul acțiunii mele, voesc să amintesc, că inteligența Română din Oravița, încă cu vre-o 30 ani mai înainte a decis înființarea unei școli de fete și de atunci în mai multe rânduri s'au ținut conștătuiri în privința aceasta, dar totdeauna s'a ajuns la concluziunea, că neavând bani nu se poate face nimic.

Eu cred însă că cu părerea aceasta ne sinamăgim pe noi înșine și ne acoperim indolența, căci astăzi nu mai suntem materialicește așa slabi ca cu decenii înainte. La spatele noastre stă «Oravician» și cu ajutorul ei, ușor putem înființa școala de fete, fără să recurgem și la publicul nostru.

Scopul meu e foarte simplu:

«Oravician» jertfește la an pentru scopuri culturale și filantropice peste 2000 cor. Suma aceasta să o destineze ca rentă școlii de fete; și mai departe, direcțiunea și inspecțiunea să renunțe în favoarea scopului amintit din tantiemele lor de peste 5300 cor. cel puțin 3000 cor. la an și astfel, având 5000 cor., am putea înființa o școală de fete pentru clasa de jos și de mijloc a poporului nostru.

E lucru firesc, că pentru de a vedea, cari dintre acționari ar fi aplicați de a renunța la tantiemele lor și spre a mă putea convinge cum e primit planul meu și de alții, a fost de lipsă să conferez cu mai mulți acționari de frunte.

Di Dr. Nedelcu îmi cunoaște demult planul, dar acțiunea mea, totdeauna, o privește după-cum s'a pronunțat un bărbat politician din România, prin prismul negrit al mentalității sale de opo-

zant și să nizuește a mă defăimă înaintea publicului.

Conduc de ideea amintită m'am dus la adunarea generală a «Oravicienei». Acolo fiind ambii aleși în comisiunea candidatoare, am căzut de acord în privința listei, dupăce dânsul a declarat, că mă sprijinește necondiționat în acțiunea referitoare la înființarea școlii de fete.

În ședința primă a direcțiunii, ținută în aceeași zi am prezentat direcțiunii și inspecțiunii o declarațiune prin care membrii mai bine situați din loc, să renunțe la toate tantiemele, ear cei externi precum și cei mai slab situați materialicește din loc, de jumătate.

Unii au subscris, dl Dr. Nedelcu însă a fost cel dintâi, care a aflat chițibușe și n'a subscris, un prieten al d-sale pe care acum 5 ani cu forța l'a băgat în direcțiune, precum și fratele său de cruce, care e dascăl confesional în localitate și încă câți-va domni din inspecțiune, au respins declarațiunea.

Nu voesc să aduc sentința în contra lor prea de timpuriu, căci mai au timp de subscris, — le atrag însă atențiunea la împrejurarea, că institutul «Oravician» nu e casă de ajutorare, sau azil, și în fața unui scop așa mare, — interesele particulare trebuie ca să dispară!

Tot în legătură cu pregătirile făcute pentru adunarea «Oravicienei», dl Dr. Nedelcu mă învinovățește, că aș fi lucrat contra persoanei d-sale. E drept, că nu l'am luat în combinațiune dar din motivele următoare: la alegerea direcțiunii de acum 5 ani, comisiunea candidatoare, din care a făcut parte și dl Dr. Nedelcu și care a profesat, ideile sale, a motivat scoaterea din direcțiune a colegului nostru Dr. Alexa Manguica cu aceea, că juris-consultul institutului nu poate fi membru în direcțiune, iar postul acela îl ocupă acum dl Dr. Nedelcu; mai departe d-sa e ginerele d-lui protopop Alexandru Popovici, pe care eu l'am pus în lista mea, eu cred, că două rudenii așa de aproape nu pot fi membrii în aceeași corporațiune a unui institut de bani. Dela acest principiu am cedat în comisiunea candidatoare din anul acesta, de oarece dl Dr. Nedelcu a făcut promisiunea, că peste 2 ani va trece în inspecție. Luând acestea în conșiderare precum și enunțațiunea d-lui Dr. Nedelcu din articolul intitulat «In lături» că nu reflectează la lucruri de onoare cu drept cuvânt pot să zic, că dacă cea mai mică consecvență ar fi fost în d-sa, atunci n'ar fi putut să insiste în comisiunea candidatoare de a fi reales în direcțiune.

Iată în aceasta acțiune a mea a văzut dl Nedelcu păcatul cel mare pentru care a atentat la reputațiunea și cinstea mea, acesta e păcatul pentru care dânsul a călcat în picioare elementele cele mai primitive ale coligialității și acesta e păcatul prin a cărui descoperire dl Nedelcu voește să se arete, că ce Român mare și puritan e.

Di Nedelcu zice, că sub isprăvnicia mea și-a ținut aici «Astra» adunarea generală, cea de tristă memorie. Deci după d-sa eu am zădărnicit succesul acelei adunări. Acei ce au luat parte la adunarea amintită știu, că eu ca directorul despărțământului și încă doi domni am făcut tot ce ne-a stat în putință.

Di Dr. Nedelcu cu prietenii săi însă s'a pus în grevă, fiindcă în comitetul aranțator nu s'a primit propunerea sa, ca fratele său de cruce să aranjeze un concert cu corul de plugari gr.-or. din Oravița-rom. condus de el. Deci cu conștiința liniștită pot afirmă că numai dl Nedelcu a zădărnicit succesul adunării amintite.

La celelalte învinuiri, cari sunt niște întortocări și neadevăruri nu răspund, căci sunt de un caracter cu totul privat și arătând starea faptică ar trebui să mă dimit la personalități.

Aceea aflui de lipsă să o mai amintesc, că dl Dr. Nedelcu are multe păcate, simțul meu cel fin însă nu-mi permite să le relev în publicitate. Dsa poate să continue mai departe pe calea apucată, eu însă pe un astfel de teren condamnat nu voesc să fiu cu el.

În fine trebuie să desaproab și atitudinea necavalerească a dlui Dr. Nedelcu, că în lupta declarată mic, atacă și pe Dragoescu. Acest om nu i-a făcut nici un rău și numai acel curus îl are, că e mai bun pedagog, de cât fratele său de cruce și acest frate de cruce în ura sa nemărginită a muțat la concipiarea articolului «In lături» prea adânc peana în cerneala veninoasă, care e o specialitate a sa.

Dr. Petru Cornean.

NOUTĂȚI.

ARAD, 7 Martie 1906.

— 17 Februarie 1826. Sub acest titlu «Foaia Diecezană» din Caransebeș scrie: Este vorba adevărat de Preasfințitul domn episcop al nostru Nicolae Popea, care născut în 17 Februarie 1826, a implinit acum, anul acesta, 80 de ani ai etății sale. Grația dumnezeiască i-a împărțit Preasfinției Sale viață frumoasă, iar noi am grăbit ca veneratului arhipăstor să-i aducem la implinirea anului al 80-lea felicitările noastre cu simțeminte de stimă și venerațiune, căci scris este în sfânta Scriptură: «Dinaintea părului cărunț te școală și fața celui bătrân o onorează».

Preasfinția Sa domnul episcop în dispozițiune sufletească senină a primit membrii Conșistorului diecezan, corpul profesoral dela institut, logic și pedagogic și preoșimea locală, prezenta, sub conducerea părintelui arhimandrit și vicar episcopesc Filaret Musta, care în vorbirea sa de felicitare a atins pe scurt momentele mai marcante din activitatea Preasfinției Sale. Iar P. S. Sa cu părintească bunăvoință și plăcere a primit felicitările aduse, mulțumind pentru simțemintele manifestate.

Nu a fost serbare șgomotoasă, căci puțini au avut cunoștință despre însemnătatea zilei, ci o serbare, am putea zice, restrânsă, în familie, care ni-a încălzit sufletele.

Trebuie însă să amintim cu mândrie, că P. S. Sa a primit mulțime de felicitări din toate părțile locuite de Români, între cari felicitări locul prim îl ocupă următoarea:

«Membrii Academiei întruniți în ședință se asociază la serbarea zilei de astăzi și trimiț colegului venerat urările lor călduroase rugând pe Domnul puterilor să Vă dea încă mulți ani de viață și întărire pentru păstoria turnei și înaintarea neamului. Kalinderu, Sturza, Olănescu, Erbicean, Haret, Aurelian, Poni, Stefanescu, Saligny, Hepites, Dr. Babeș, Bogdan, Bianu, Dr. Marienescu, Onciul».

Suntem în faptă mândrii pe atențiunea ce sebită, ce se dă P. S. nostru episcop spontană și fără de-a fi premers pregătiri șgomotoase de sărbătoare.

Nu voim, și nici nu este necesitate, ca să arătăm cu deamănuntul faptele și activitatea P. S. Sale, căci numele P. S. Sale este scris în cartea vieții, și stima și venerațiunea, de care se bucură este recunoștința merituoasei sale activități.

P. S. Sa, alb de zile, cu suflet senin și conștiință liniștită, cu inimă plină de iubire pentru biserică și așezămintele ei și pentru neamul nostru românesc stă astăzi pe tronul arhieresc. Iar ne rugăm pe bunul Dumnezeu, ca încă mulți ani să-l țină cu deplină sănătate pe Arhipăstorul nostru Nicolae.

— Pregătire. Kossuth Ferencz, conducătorul unei coaliții destrăbălate a fost felicitat de ziarul «Vorwärts», prin un articol lung din care extragem următoarele:

«În lupta de un an coaliția a adevărit, că e imposibilă de-a face ceva, cu atât mai puțin de a duce la îndeplinire. S'a mulțumit deci, să protesteze. Acum însă fiind dieta dizolvată, guvernul s'a îngrijit, ca farizeii cel puțin în adunări publice să nu fie cu două fete. Se poate, că presa coaliționistă are de ce zbiera. Dar când șoarțea i-a ajuns pe socialiști și naționalități, atunci nu știau ce face de bucurie. Când presa lor era să fie cu totul nimicită, nici un deputat nu și-a ridicat cuvântul contra guvernului. Jocurile hazarde din capitală i-au interesat mai mult, decât libertatea presei.

Până acum a fost reprezentată în dietă numai «națiunea» dar nici odată poporul. Zilele de aur a coaliției nu vor mai străluci în viitor.

După cele scrise în presa germană, Kossuth poate ști, ce primire i-se va face în Berlin, când va merge și el ca tatăl-său — în pribegie. Să poftiască deci numai în pace.

— Noroc și onoare. Szemere Miklós, deputat din ceata celor ce au făcut atâta gălagie în Dietă, a scris o epistolă deschisă către alegătorii săi. Și te miri, ce mai vorbește acest deputat. Înșiră câte nu mai poate, nu amintește însă nimic despre isprăvurile sale din dietă, ci scrie mai mult, că ce ar fi bine de făcut, dacă s'ar putea face adevărat.

Tot odată spune marele patriot, că nu și-a văzut alegătorii din 15 Septembrie, dar să nu cugete cineva că el s'a coborât în mijlocul lor! Nu! Ferești, Doamne!

Atunci i-a văzut pe *Dunăre*, aduși pe cheltuelile lui, ca să cânte «Szózat»-ul și «Kossuth nóta» pentru a primi puțin curajii cei din coaliție, văzând demonstrațiile colosale ale socialiștilor. Și când scrie acele orduri, Szemere suspină!

Adânc suspină și exclamă: — *Oh de-ar fi fost acolo o sută mii de patrioți din provincie!*

Aceasta-i partea însemnată din epistola lui. Dar mai este totuși ceva însemnat. Szemere își înbărbățează alegătorii și-i conjură ca și pe viitor numai pe acela să-l aleagă în casa țării, «pentru care deputăția e onoare și nu noroc».

Oh! Oh! Grozave vorbe! Dar oare câți au ajuns în casa țării, pentru cari deputăția să fie onoare și nu noroc!

Noroc a fost tot până acum. Cine a dobândit acela a avut și noroc și onoare, cine însă a pierdut, n'a avut nimic.

Nădăduim însă, că pe viitor alegătorii vor trimite în casa deei țării pentru cari deputăția să fie onoare și nu batere de joc și abuzare de încrederea lor, cum au făcut mulți până aci.

— **Ședința Academiei Române.** Dl Dr. G. Marinescu, savantul profesor dela facultatea de medicină din București a făcut Sămbătă la Academia Română, o importantă comunicare asupra rolului *contagiunii mintale în geneza câtorva boale ale sistemului nervos.*

Conferențiarul a vorbit despre un caz curios de epidemie isterică, constatată în 1904 la o școală de fete din București.

La această școală 19 eleve din 29 câte o frecuentau, aveau mișcările mânilor dezordonate.

Aceste mișcări continuau chiar și în timpul somnului și se repetau odată până la 6 ori pe secundă, ajungând 40.000 în 12 ore.

Savantul profesor spune, că această epidemie, singură de acest fel la noi în țară, se datorește *contagiunii mintale.*

Astfel de *contagiuni* sunt azi foarte rare — *contagiuni non-erogaționale* — din cauza schimbării mediului social. În unele vreme însă *contagiunile mintale* erau mult mai răspândite.

Geneza acestor epidemii e influența unei idei asupra creierului altor persoane.

Modul cel mai sigur de îndreptare în astfel de cazuri este completă izolare de persoana care a influențat asupra bolnavii.

Tratamentul a fost aplicat și elevelor despre care dl Dr. Marinescu vorbește la începutul comunicării d-sale.

Comunicarea a fost ascultată cu vădit interes de membrii Academiei și numerosul public, care a fost să asiste la această ședință.

— **Concert în Făgăraș, Duminecă în 4 Marae a. c.** ni sa dat și nouă celor din Făgăraș ocazie de a asculta un concert artistic.

Programul a constat din 12 puncte dintre cari toate afară de una care a fost un solo de violină, executat de simplicul domn Dr. Camil Negrea, au fost executate de cei 2 luceferi ai operii dl. București: de bine cunoscutul tenorist N. Ștefănescu, care avușe partea teului și în opera *Moș Ciocîrlan* predată în Sibiu, și de renumitul baritonist Petre Câmpețianu, care de și poate nu e atât de cunoscut în cercurile românești din Ardeal, dar în privința artei nu rămâne de loc mai pe jos de cât ilustrul artist Ștefănescu.

E trist însă, că publicul rom. din Făgăraș nu prea e atras de artă, nu s'a prea inbulzit. *Alexandru Vasu*, st. în drept.

— **Prietenii animalelor.** Societatea din Paris, ce urmărește scopul, de a apăra animale, a început o interesantă acțiune în aceasta direcțiune. A pus premii pentru acei domni și doamne, cari vor suferi animalele în casa lor. În Paris animalele au soarte foarte tristă, cu mult mai tristă decât în alte locuri. Cu premii voesc să îmblânzească acum pe acești barbari.

— **Cinci-spre-zece mii în cărți.** Din Zagreb se vestește: În o societate de aici în noaptea de Vineri spre Sămbătă s'a petrecut un episod foarte grozav, un comerciant a pierdut 15000 coroane în un joc de cărți de cinci oare. Comerciantul a dat dobânditorului zece mii bani gata, despre ceilalți a subscris cambii. Dobânditorul nu s'a mulțumit însă cu aceasta. Furios

a fugit la stradă și când s'a întâlnit cu păgubitorul, l-a prins și bătut bine. Bătaia va avea continuare înaintea judecătorei.

— **Romanul regelui german.** Sărbările splendide ale nunții de argint a perechii domnitoare germane în anumite cercuri, unde cu plăcere se ocupă cu afacerile secrete de dragoste a persoanelor domnitoare, au dat anză la colportarea unei vechi aventuri de dragoste a împăratului Wilhelm.

Se întâmplase pe vremea, când Wilhelm era moștenitor de tron. Precum se zice, ar fi ajuns la iveală cele petrecute după însemnările făcute de detectivul Stephany, deținut în Svițera.

Cu mulți ani înainte de aceasta — scrie Stephany în însemnările sale, trăia în Strassburg, strada Zürich, o damă de o extraordinară frumusețe, văduva lui Mars Low, de pe vremea lui Napoleon III. Femeea nespuse de frumoasă, ducea o viață viforoasă. Prima oară a fost metresa unui fabricant din Strassburg, care avea o avere de mai multe milioane, dar nu-i plăcea ocupațiunea prietenului ei. L'a părăsit, căci o femeie de o atare frumusețe nu poate fi răsplătită decât de dragostea unui craiu, sau unui fecior de împărat.

În acel an moștenitorul de tron al Germaniei cercetase orașul Strassburg și mrs. Low a aflat modul, cum să influențeze cu frumuseța ei asupra feciorului de împărat, care nu peste mult în adevăr și fu amăgit de femeie. Dragostea lui așa se vede, a fost mai tare decât cum ar fi trebuit, căci mrs. Low pentru serviciile făcute lui, pretindea nici mai mult nici mai puțin, decât să fie primită în *curtea regală.* Contra femeii periculoase au fost puși în mișcare toți dedectivii din Strassburg.

Un detectiv isteț a fost incredințat ca să ia măsurile de lipsă față de această femeie. Acestuia i-s'a dat ocaziunea să cunoască locuința ei, care era mobilată ca și castelul unui principe, mai ales *chiluz de dormit* era admirabilă.

Aceasta era mobilată cu o rafinerie orientală încât și-se părea o speluncă de dragoste, care învinge mintea, stăpânește inima și te amăgește spre visuri fericite. Poliția a voit în tot modul să amenințe pe mrs. Low, între altele a spăriat-o, că o va expulza și dacă altcum nu va fi posibil, în puterea nopții va fi dusă pe pământ străin. Frumoasa femeie însă nu s'a înfricat. În sfârșit, ca să încunjure scandalul au fost nevoiți să-i împlinescă dorința. Nu peste mult a primit cele mai scumpe haine de mătăasă și peste puțin timp s'a înfăoșat la curte, unde a fost recomandată sub numele unui nobil.

Și-a ajuns deci scopul, a putut fi mulțumită cu cerința ei. Cheltuelile ei extraordinare de mari, au fost plătite de tinerii, cari au luat parte din suita moștenitorului de tron, pe vremea când petrecea în Strassburg — și cari erau de asemeni prietenii frumoasei Circe. Mrs. Low și mai târziu s'a folosit de influența ei și nu odată prin ea a ajuns în posturi grase prietenii spriginii de ea.

Femeea atât de frumoasă în sfârșit și-a terminat viața în mod tragic. În urma unei dragoste desnădăduite simțită față de un medic, s'a *otrăvit.* Sic transit gloria mundi! Sfârșitul tragic multora le va fi cauzând mângăere, dacă în adevăr așa s'a întâmplat, după cum descrie detectivul Stephany.

— **Convorbire cu Gorki.** Un colaborator al ziarului «Berliner Tageblatt» a cercetat zilele trecute pe Gorki, care de prezent e în Berlin. Întâlnirea s'a întâmplat la un prieten de a lui Gorki, căci renumitul scriitor nu voiește nimăruși să spună numărul locuinței sale. Gorki poartă haine negre ordinare, și cioboate înalte. Cu ocaziunea cercetării a fost vorba și despre prietena și soața de călătorie a lui, despre actrița *Andreieva*, o frumusețe cu păr și ochi negri. Gorki spune că a părăsit patria, nu din punct de vedere sanitar, după cum o spun mulți, ci pentru a cunoaște străinătatea. Va merge în Germania, Franța și Svițera. Toată ziua învață germanește, și acasă scrie mereu.

— Trăiesc liniștit — zice — și la plimbare nici nu mă prea duc. N-am fost la nici un teatru, la nici un muzeu, prin urmare nu pot să spun, câți mi place Berlinul.

— Vei rămâne aici pe timp mai îndelungat?

— Două săptămâni la tot cazul, dar să poate, că și mai mult.

— De aici unde vei merge?

— Nu știu. Mai întâiu voi călători spre sud. Dar se poate, că voi rămâne în Germania sau

Francia. Unde ne vom simți bine. Nimicnu știu, cu siguranță.

După aceea a vorbit Gorki, despre stările politice din țara sa. Nu se încrede în viitorul ei și nu crede, ca actualul guvern să dea Rusiei libertate.

Libertate poate să dea numai mulțimea popoului de rând, care acum e asuprit.

— **Inmormântare.** Ni se scrie: Vineri la 10/23 Februarie a fost petrecută la cele vecinice Marița Pepa nasc. Ruva soția parochului și asesor consistorial George Pepa din Domașnia.

Sicriul a fost ridicat la orele 9 și dus la biserica, unde s'a oficiat liturgie pentru odihna sufletului ei. Liturgia și parocul le-au săvârșit preoții Nicolae Usonescu, Ioan Bogoevici, Simeon Răzvan, Ilie Pepa, Valeriu Nemoian și V. Monescu.

Responsurile liturgice și funebrele le-a executat corul plugarilor din loc sub conducerea învățătorului N. Grozuța.

La petrecerea, și sărutarea cea din urmă a luat parte o lume imenză; elevii școlii din loc de ambe sexe, corul plugarilor, inteligența din loc și jur fără deosebire, comuna întreagă cu mic și mare, și o mare lume din satele vecine, depunând o sinceră lacrimă pentru mult stimata cunoscută și prietenă și adevărata mamă și protectoră a săracilor și suferințelor. Aceste virtuți creștinești și calității frumoasă a unei inimi nobile le-a scos la iveală eminentele în cuvântul funebral preotul V. Usonescu.

Pe răposata o deplânge nemângăiatul soț, scumpii ei fii: Ilie proprietar, Ioan protopopul Buziașului, Constantin prim-forestier, A. Bonma, Maria Răzvan, nepoții și nenumărate rudenii.

Dormi în pace suflet blând.

— **Demonstrație contra unui profesor.** Din Viena se telegrafează: Eri au fost mari demonstrații la univesitate contra profesorului Artur Schattenfooh. Mai multe sute de studenți l'au primit cu fluerături și strigăte din care cauză n'a putut să țină prelegerea. Cauza demonstrației e, că profesorul cu ocaziunea examenelor a pus astfel de întrebări studenților din drepturi, cari se pun tehnicilor. Studenții a hotărât, să nu mai meargă la prelegerile lui, până nu va declara, că va pune mai departe întrebări corecte.

— **O moarte grabnică.** Ni-se scrie: Mihail Vecașiu om fruntaș din comuna Husasău (Bihor) mergând la 13/26 Februarie anul curent la târg la Tinca și de acasă neavând nici un rău, ajungând în piață l'au cuprins niște ameteji și prietenii l'au dus la medic, că doar îi va ajuta, dar nici medicul nu i-a fost spre ajutor; apoi l-au dus acasă și la 3 ore a răposat în Domnul.

Raposatul a fost un Român verde și adevărat în 9 ani a fost tut. episcop la sfânta biserică, în anul trecut a fost candidat de membru în congregația comitatensă, unde din cauza mărșaveniilor n'a putut reuși. Il jelesc neamurile și cunoscuții.

— **Mama regelui Spaniei — călugăriță.**

Se știe, că mama regelui Spaniei după căsătoria fiului ei Alfonso, se va retrage în mănăstire. Dacă zvonul acesta ar fi adevărat, ar fi tot odată și neobicinuit, dar nu și unicul caz. S'a mai întâmplat, ca din văduva unui rege să fie călugăriță. Așa a prințului Miguel de Braganz; Prințul a fost regele Portugaliei dela 1828—34. La 1834 a fost silit să abdică de tron și la 1851 s'a căsătorit cu princesa Loevenstein-Wertheim Rosenberg Adelaide. Văduva a intrat la 1897 în mănăstirea franceză din Solesmes. În zilele trecute mănăstirea a cumpărat colegiul Wight, unde călugărițele s'au și mutat împreună cu regina Portugaliei, a căruia soră mai mică de asemenea e călugăriță tot acolo.

De când claustrul e în Anglia, regina călugăriță a fost cercetată de regele Eduard, precum și de alte notabilități.

— **„Momák Döme, Dr.”**, acesta este numele unui fecior născut din țărani români, dar care încuscându-se cu Ungurii, s'a lăpădat de neam și-l vedem acum în tabăra kossuthiștilor. La adunarea de organizare ținută Duminecă în Chișineu a vorbit și fiscalășul acesta.

Românii să-l țină minte.

— **Nenorocire.** În minele de cărbune din Gastroinat s'a întâmplat mare nenorocire. Erau

șese sute de oameni în mine, când s-a auzit un toi asurzitor, urmat de vânt puternic, ce a stins toate făcliile. Minele s-au surpat și afară de optzeci oameni, nimeni n-a putut eși afară. Dintre lucrătorii înmormântați până acum au scos zece.

— **Grațiere.** Din Viena se telegrafiază, că regele a grațiat pe mai mulți inși pedeapsiți cu închisoare.

— **Inebunit.** Sâmbătă sara un incident de totul îngrozitor s'a întâmplat în strada Kecskeméti din Pesta. Weisz Albert student în drept locuia în un ocol cu Oroszi, om de 51 ani, care se ocupa cu vinderea ouelor. În puterea nopții, s'a sculat din pat, a luat pistolul și a mers de a pușcat asupra lui Weisz. Weisz a fost atins de un glonț, ce l'a rănit însă ușor. Se făcuse toi, și nu peste mult sosise și ajutor. Orosz a fost prins și dus la poliție, unde s'a adevărit, că bietul inebunise.

— **Wolf J.,** pantofar de ghete femeiești și bărbătești. Arad, strada Weitzer (palatul minorităților).

— **Fluidul Universal.** Cel mai nou esenț pentru alinarea durerilor și frecarea corpului e *Fluidul Universal*, (esenț din flori mirositoare). Se folosește la junghiuri, reumatism, la dureri de oase, de dinți și de cap, acest esenț e recomandat de toți medicii, reînnoește și întărește atât mușchii, cât și nervii obosite.

Prețul unei sticle de un deci e 1 cor. 50 fileri, dacă procurăm 3 sticle speșele de postă nu se socotesc. 1 sticlă mică de probă costă 40 fil., 6 sticle mici constau 3 cor., iar 12 sticle constau 5 cor. Spese de postă nu se socotesc.

Sticle de cele mici, de probă, pe lângă trimiterea unei mărci de 20 fil. fără spese, la învoire trimite unicul pregătitor de «Fluid Universal». Apothea lui *Coloman Skribanek*, la crucea roșie. În strada Holló și în colțul străzii Hunyadi.

— **Schveffer și Vörös,** floriari în Arad, palatul minorităților. Efteuesc pe lângă prețurile cele mai moderate *cununi*, *buchete* și alte *împodobiri de flori*. Planuri pentru parchetare fac gratuit.

— **Magazin de stofă de fabrică, Leichner și Fleischer,** Pécs. În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3'30—4'40—6'00 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucuros *probe*. *Leichner și Fleischer*, Arad, Szabadság-tér 17 Telefon 475.

— **S-a deschis** prăvălia de coloniale a lui Rudolf Baumann Arad, Piața Tököly în colțul străzii Lázár Vilmos. Un izvor bun de cumpărare recunoscut pentru fructele proaspete de toi felul, apoi vin, tea și rum.

Cerând sprijinul marelui publ. remân cu deosebită stimă: *Baumann Rudolf*.

AVIS.

Rugăm pe toți abonații cari pe cuartalul acesta nu și-au achitat abonamentul ca până la 1/14 Martie ori să achite ce datează ori să ne facă de știre când vor plăti. În caz contrar li-se va sista trimiterea ziarului. *Administrația.*

Economie.

Arad, 7 Martie.
Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 6 Martie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906 (100—clgr.)	16.64—16.66
Secară pe Aprilie	13.64—13.66
Orz pe Aprilie	15.26—15.28
Cucuruz pe Mai	13.68—13.70
Grâu de toamnă pe 1906	16.56—16.58

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906	16.58—16.60
Secară pe Aprilie	13.66—13.26
Ovăs pe Aprilie	15.40—15.42
Cucuruz pe Mai	13.78—13.80
Grâu de toamnă pe 1906	16.70—16.72

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158.—
„ „ „ mic	„ 160.—
„ brut „ mare	„ 156.—
„ „ „ mic	„ 158.—

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klgr.	Cor. 15.70—15.80
„ 79—100 „	„ ————
Secară: 100 „	12.20—12.30
Orz: 100 „	13.50—13.60
Ovăs mercantil 100 klgr.	13.60—13.70
„ cernut 100 klgr.	13.50—13.60
Cucuruz nou 100 „	13.20—13.30
„ vechiu 100 klgr.	„ ————

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. — — — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 125—127 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

AVIS!

Subscrisul am onoare a Vă aduce la cunoștință că mi'am mutat cancelaria mea advocațională din Jara inferioară (Alsó Jára) în Turda, strada Jokai Nr. 30.

Totodată viu a aduce pe această cale sincerile mele mulțămite tuturor cunoscuților din Jara și jur pentru sprijinul și bunăvoința cu care m'au onorat rugându-i să păstreze și pe viitor această încredere, fiind hotărât a continua praxa din Jara întocmai ca și până acum.

Turda, la 5 Martie 1906.

Cu deosebită stimă

Dr. George Pataceanu,
advocat.

Află aplicare momentană

3 culegători tipografici
buni
în Tipografia «Tribuna».

La administrația „Tribunei” să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma” de Russu Șiriani	Cor. 2.—	plus 10 fil. porte
„Povestiri și schițe” de S. Secula	1.—	„ 5 „ „
„Nuvele” de Emil Zola	Cor. 0.40	„ 5 „ „
„Școlarul declamator”	„ 0.50	„ 5 „ „
„Stropi de roană”	„ 1.—	„ 10 „ „
„Aur” Const. Hodoș	„ 1.50	„ 10 „ „
„Telegrama” farză în 3 acte	„ 0.30	„ 3 „ „
„Amical Poporului” T. Vaculescu	„ 1.—	„ 10 „ „

Se află de vânzare la administrația «Tribunei»

Năvăliri barbare
de L. Bolcaș.

Prețul 1 Cor. plus 10 fil. porto.

Fischer Károly

fabricant de funii, țesături,
de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherceg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sirmă ca: țesături de sirmă din aramă, fier și ținc, pe cari le are în deposit mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galițe și păduri cu vinat, site de sirmă cu ramă de fier pentru scopuri delucării de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mlne, zidiri și grădinarit. Site la ferestre de pivnițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de scintei la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în privința ușurinței de a se ținea enrat sunt foarte recomandabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pentru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din aceasta branșă — — cu prețuri din cele mai moderate

Transpunere de prăvălie!

Köteles Imre

măsar de edificii, mobile și portaluri
Arad, Halász-u. 9. sz. (casa Domány)

Primește ori-ce fel de muncă ce se referă la branșă de măserie de edificii, mobile și portaluri, ca lucrări de eidficiu, instalări de prăvălii, ridicări de portaluri, aranjări de mobile de bucatărie, salon și odaie de dormit pe lângă prețuri moderate și execuție punctuală și repede. Pregătesc gratis planuri și deseme.

Comande încrezătoare așteaptă de la on. public, cu stimă.

Köteles Imre

măsar de edificii mobile și portaluri.

SALON

și cosmetic

pentru îngrijirea frumuseții!

Unde tot felul de defecte de frumusețe, până chiar și fețele cele mai sfârcite, după metoda cea mai nouă, le lecuieste

Mme GYÖRI

Arad, Piața Szabadság, Nro. 18. Curtea a II-a.
Strada Haszinger 2., etagiul I.

Dacă suferi de reumă și răceală, nu căuta alt medicament ei cumpără de **Dr. Flesch**

o sticlă de spirt de reumă de **Dr. Flesch** care vindecă reuma, răceala, durerea de mână, picioare, spate și șele, slăbirea mânilor și picioarelor, durerile iscate din bătaie, sforțări, selintiri și umflăturile, mai în grabă de cât ori-ce alt medicament. Induștia se poate vedea în timpul cel mai seurt, chiar și la morburile vechi la cari n'a folosit nici șoala nici alt medicament. Se poate căpăta la inventatorul și la pregătitorul lui o o o

Dr. Flesch Emil apotecar Magyar Korona GYÖRI — Baross-ut Nr. 24. Budapesta, magazinul prim în apotecile lui Török Iosif

Budapesta VI. Király-u. 12. și Andrássy-ut 26.
O sticlă de 1/2 delitre 2 cor. La o folosire mat îndetun-gată, pentru o sticlă „familiară” preț 5 cor., din care 2 sau 3 la dispoziție le trimitem pe lângă ramburs postal.

COMPACTORIE

mi-am deschis pe Weitzer János-uteza 17 sz. conform pretențiilor celor mai moderne — și, cu onoare aduc la cunoștința on. p. t. public că efectuez în atelier tot ce se atinge de branșă mea, — trainic, plăcut și în schimbul fineței iau prețuri în adevăr moderate. Pregătesc de asemenea pe prețuri ieftine inscripții aurii și argintii pe coroane și buchete.

Cu stimă: Szalkai Oszkár

Hegedüs Ármin

Arad, piața Szabadság nr. 17

(casa lui dr. Schwartz Jenő) vis-à-vis de statua celor 13 martiri.

S'a deschis

prima magazie principală din Arad a celei mai mari prăvălii din Dobrițan de stofuri pentru femei.

Venitul curat din ziua primă se va da spre scopuri filantropice.

Atragem atențiunea asupra galantarului văpsit vânat.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în Arad. — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1. o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunind de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

Austroungaria, Germania și America mă află în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public cu tot felul de mașini agronomice din material de prima clasă și pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

În special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărâmătoare de cuceruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Șeltană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii miel și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinăriiilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparatură de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit și prompt.

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcza fiókja

Capital social 15.000,000 cor. Budapest, V., Nádor-utca Nr. 18. Fond de rezervă 2.225,000.
Adresa telegrafică: Nádorutczai Hazaibank. — Nr. telef. 86—01.

Investire de capital sigură și cele mai ieftine lozuri sunt

obligatiunile noi pentru premiu (nyereménykötvény) dela Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.

În primul ciclu pe an de trei ori: 5 Iunie, 5 Octombrie, 5 Februarie. câștiguri mari de

300,000 cor.

600,000 „

300,000 „

și câștiguri mici de

40,000 și 20,000, 50,000 și 20,000, 40,000 și 20,000 cor. vor ajunge la lutrie.

Câștigul de un an face suma de

1.571,000 cor.

Fiecare loz necondiționat se pune la lutrie.

Suma principală a tuturor câștigurilor e de

32.221,300 cor.,

iar a lozurilor depurizate

36.938,750 cor.

în toate cinci cicle.

Cumpărătorului participarea la jocul de lozuri în adevăr cu dobânzi extraordinar de avantajoase nu-i costă decât cantele prețului de cumpărare, căci și cea mai mică dobândă și prețul de curs a cuponului pentru obligațiunile de depurizare sunt cu mult mai mari decât prețul de azi a lozurilor.

Fiecare obligațiune, respective cuponul de dobândă dat în timpul punerii la lutrie a obligațiunei are valoare în decursul lutrierii tuturor dobânzilor — așadară și după 70 de ani — astfel și la un câștig, ce să pune la lutrie de mai multe ori. Asigurarea obligațiunilor de dobândă formează împrumuturile date statului, orașelor și comunelor, și depunerile. Precum și plățirea punctuală a câștigurilor sunt asigurate în averea întregă ce are Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület. Obligațiunile de câștig le dăm:

- a) în bani gata punctual în fiecare zi, pe lângă căpară de 20 Cor. Pentru lozuri la dorință pe lângă condiții foarte avantajoasă dăm avans corespunzător.
- b) în rate în înțelesul articolului de lege XXXI. din 1883.

In rate de 10 coroane la 18 luni și 6 coroane la 32 luni.

Institutul nostru la comanda făcute până în 15 Martie 1906 nu va schimba în aceste prețuri nici în caz de urcare. Deja după trimiterea primei rate prin mandat postal trimitem seria lozurilor și lista de rate făcută în mod legal, pe baza căreia cumpărătorul îndată are dreptul a juca exclusiv.

a) PE BANI GATA:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcza fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18.

Binevoii pentru mine — socotind cu datul de azi — pe lângă bani gata a-mi trimite bucăți obligațiuni de câștig dela Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület. Azi îți trimit ca căpară 20 coroane, adică la olaltă ..... coroane, iar suma restantă binevoii a incassa ..... cu rambursă. a credita în cont-curent.

Dat .....
Numele: .....
(subscrierea legibilă)
Posta, locuința: .....

Bilet de comandare:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcza fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18.

Pe baza condițiilor cuprinse în prospectele D-Voastre comandă bucăți de obligațiuni de câștig dela Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, conform listelor de rate făcute în înțelesul art. de lege XXXI din 1883. Prețul îl voi depuriza cu ..... coroane lunare pentru fiecare bucată. Prima rată de tot ..... coroane v-am trimis-o azi la adresa D-Voastră.

Dat .....
Numele: .....
(subscrierea legibilă)
Posta, locuința: .....

b) PE RATE:

PRIMA SOCIETATE DE CREDIT FUNCJAR ROMÂN DIN BUCUREȘTI.

BILANȚUL SEMESTRUL II 1905

A C T I V			E F E C T E	N U M Ă R A R	P A S I V			E F E C T E	N U M Ă R A R
Emisiunea	Imprumuturile realizate de la înființarea societății (1 Iulie 1873) până la 30 Decembre 1905 :				Scrisuri funciare . . .	Valoarea scrisurilor funciare aflate în circulație, însă :			
	7%	64.210,200—				5%	260.689,817-50		
	5%	341.806,000—				4%	28.219,560—	288.909,377	50
	4%	34.005,500—	440.021,700		Stingerea împrumut. .	Scrisurile funciare primite ca amortisare anticipată, perimate și plătite din cele eșite la sorți :			
Datoria proprietarilor.	Capitalul neamortizat datorit de proprietarii din împrumuturi, însă :					7%	64.210,200—		
	5%	259.928,986-23				5%	81.116,182-50		
	4%	28.201,318-96	—	288.130,305	19	4%	5.785,940—	151.112,322	50
Amortizarea incasată din împrumuturi, însă :						7%	64.210,200—		
	5%	760,831-27				5%	81.116,182-50		
	4%	18,241-04	—	779,072	31	4%	5.785,940—		
Palatul societății . . .	Saldo contului			629,000		Detentorii	Valoarea scrisurilor funciare în circulație :		
Mobilier	Idem			24,100			5%	260.689,817-50	
Biblioteca	Idem			14,300			4%	28.219,560—	288.909,377
Bunurile societății .	Sumele datorite de proprietățile societății :					Capital social	Saldo contului 5%	5.878,300	217
	Breșnița	11,917-18					4%	612,500	777
	Filipeni-Știubeiana. lot. I	34,772-87				Capital de rezervă. .	Saldo contului	13.622,200	5.707,891
	„ „ „ II	33,332-86				Serv. intereselor . . .	Valoarea cupoanelor exigibile și neprezentate la plată, însă :		
	„ „ „ III	32,885-67					5%	3.013,842-50	
	„ „ „ V	36,734-65					4%	303,454—	*) 3.317,296
	Măzănăesci	44,727-69				Plata scris. func. eșite	Valoarea scrisurilor funciare eșite la sorți și neprezentate la plată, însă :		
	Grăjdana	31,668-30					5%	1.434,817-50	
	Doftana-Belegheț	1.305,735-54					4%	92,660—	***) 1.527,477
	Surdila-Stravolca	39,321-38				Fondul pensiilor . . .	Saldo contului	1.585,136	505,301
	Călnicul	27,094-85				Cont de diverși	Idem	1.875,640	183,966
	Lăunele-de-jos	109,007-39				Diverși proprietari . .	Idem	1.365,000	190,882
	Valea-Rea	158,545-31				Creditori diverși . . .		553,000	31
	Burdusaci-Sohodolu	70,848-42		1.936,592	11	Societatea funcț. publici.	Efecte în deposit		
Anuit. împrumut . . .	Rate și resturi de rate datorite de proprietari :					Dividendul propriet. .	1898	543-33	
	5%	4.227,503-75					1899	7,507-09	
	4%	319,547-35					1900	2,705-41	
Anuit. primei	Saldo contului			*) 4.547,051	10		1901	6,676-30	
Debitori diverși			5.100,000	455	25		1902	8,019-84	
Cassa	Saldo în seara de 31 Decembrie 1905		20.391,776	213,640	85		1903	16,926-80	
				4.765,579	24		1904	57,555-91	99,934
							90% dividend., 6% societărilor asupra ratei de 1 Maiu 1906	537,275-96	
							10% membrilor consiliului de administrație și directorilor	59,697-32	596,973
									28
			465.513,476	301.040,096	05				
								465.513,476	301.040,096
									05

*) Rămășiți din sem. curent 2.214,581-59
 anterior 2.332,469-51
 Total egal . . . . . Lei 4.547,051-10

*) Cupoane din semestru curent . . . . . Lei 2-896.485-50
 Idem anterior . . . . . 420,811—
 Total 3.317,296-50

**) Scrisuri funciare din sem. curent . . . . . 1,022,600—
 Idem idem sem. anterior 504,877-50
 Total 1.527,477-50

Președintele consiliului de administrație, ST. D. GRECEANU.

Director, D. STURDZA.

Șeful serviciului contabilității, I. C. CONSTANTINESCU.

Prăvălia de delicatose, băcanie, vin, ceai, șampanie, rum, ape minerale și sălbatăciuni - a lui

Dürr Gusztáv

ARAD — vis-à-vis cu Casa orașului.
N-ru de telefon 118.

Își recomandă cele mai proaspete delicatose cu prețurile cele mai ieftine și serviciul cel mai curat.

Curmale detot felul și Prune de compot.
Struguri proaspeți de Malaga.
Smochine de Sultan și Smyrna și Fructe candirate.
Migdale de dessert cu coaje de hârtie.
Prăjituri proaspete de ceai.
Pești marinați și în pai. HERINGI proaspete de Marea Ostică. SARDINE de tot felul.

CAȘURI de Ementhal, Groi, Gorgonzola, Strachino, Imperial și multe alte.

CĂRNĂRII
CONSERVE — — LEGUME
Rumurile cele mai excelente.

Mare asortiment în Ceai de China și Rusia.
Magazin de vinuri de șampanie de Hubert „GENTRY-CLUB”
Casină, Törley și a renumitelor șampanii franceze Mumm Reims.

Cele mai bune calități cu comandă directă de

CAFEA

de Jamaica, Cuba, Ceylon, Iava-aur și Mocca.

Excelentă Căfea prăjită de PALERMO care la gust și aromă e fără pereche, în pachete originale de câte 1,2 kgr. 2 cor. și 20 fil.

Asortiment colosal de bogat în tot felul de

zaharicale diferite

aranjate

în cutii de lux, și — măsurate.

Avis!

Deschiderea unui restaurant nou!

Restaurant și bererie populară
Lukács Sándor

ARAD, — Piața Libertății — No. 11.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în urma praxei de mai mulți ani câștigată în

fosta localitate HARTMANN

am aranjament de tot nou, corespunzătoare pretențiilor de azi în 20 Decembrie c. am deschis sub titlul sus numit un frumos

Restaurant și bererie populară.

Zonă-dejun cu un pocal de bere 18 cr.

Zonă-cină cu un pocal de bere 20 cr.

Prima calitate bere de Kőbánya. Pocal 8 cr. Halbă 12 cr.

În fiecare zi bere proaspătă. Musică permanentă. Serviciul cel mai atent.

Cerând sprijinul on. public la noua mea întreprindere sunt cu deosebită stimă

Lukács Sándor
restaurator.

Prețurile mâncărilor cu 20 procente mai ieftine ca ori și unde.

Admirabilă bucatărie îngrețesă și vinuri bune de munte.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

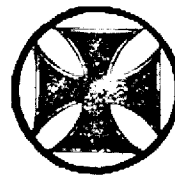
Patent Nr. 86987.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tinituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, vutul în pat, gripa, inflamații, epilepsia, circula-

ție neregulată a sângelui și contra multor altor boale, care la tratare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Ieșirea acestui aparat este, să vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant

în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afătoare, care pe de altă parte e cel mai bun agent contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurarilor, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii care prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și ieftinătatea eststraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

Prețul aparatului mare e Cor. 6.
folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.
folosibil numai la copil și la femei de constituție foarte slabă.

Local central principal de vânzare și expedare pentru țară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Bogat asortiment de lămpi de casă și candelabre.

Prăvălie: **Andrássy-tér**
No. 13.

Palatul minorităților. No. telefon 888.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

KOHN JÓZSEF

ARAD

Atelier: **Bathyány-u.**
No. 23.

Casa proprie. — No. telefonului 821.

Distins cu premiul I la 6 expoziții

Lumina nouă!

Noutate!

Lumina nouă!

Pe teren gazopiric cel mai bun succes l-a avut până acum

lampa mercediană

la care luminarea a 75 de luminări, costă mai puțin decât lampa cu petrolu 20" și care poate fi aplicată la ori-ce candelabru ori lampă de masă; prin ceea-ce cu 30% avem luminat mai frumos și 50% cruțare de petrolu. Recomand aceasta în atenția cafegiilor, birtașilor, cancelariilor celor cu afaceri și privaților.

Singurul magazin e al meu, unde răspund punctual și efeptuesc orice comandă.

Cu stimă: **Kohn József.**

Mare magazin de ustensili și articole casnice.

Se primește abonamente înmenare.

Se pot căpata tot felul de vane.

Întreprindere pentru acuađuete.

— URMAȘII LUI KUBÁT —

✻ **Văduva Kubát Antalné** ✻

A R A D

Fabrică de perii și pensule

Strada Weitzer János (Palatul Minorităților)

Atelierul: Strada Angyal Nr. 28.

Magazin de perii și pensule de cele mai bune calități.
Fabricare de tot felul de articole în brânșa aceasta.

Contra anemiei și nervosității

cea mai bună influență are

Vinul ferat china al farmacistului
Rozsnyay
Mátyás.

Prețul unei sticle e de 3 cor. 50 fil.

Contra căderii părului are cea mai
bună influență

Spiritul de păr al lui Rozsnyay

care în scurtă vreme delătură mătreața și căderea
părului; apără părul de rupere și-i dă o strălucire
mătăsoasă. Prețul unei sticle e de 1 cor. și 50 fil.

Siroop pentru copii, contra tusei

Leac admirabil pentru copii mici.
Sticla: 60 fleri.

Toate aceste medicamente se capătă
în stare veritabilă, la spîțaria lui

ROZSNYAY Mátyás, Arad.

Szabadság-tér.

MANYUTCZ IOAN

PĂLĂRIER

STRADA HUNYADI — Nro. 112.

Recomandă bogatul său magazin în pălării gata.
Tot așa primește spre efectuare ori-ce
lucrare ce se ține de această brânșă.
Curățiri, reparări, vopsiri de pălării și comande din
provincie, se execută prompt și estin.

Cu stimă:

IOAN MANYUTCZ

Serviciul prompt și conștientos!

Unde se adună Românii?

La hotel „Palatin“

care e aranjat din nou în modul cel mai modern,
cu odăi curate, foarte elegante și foarte estine.

Unde e locul de întilnire al
inteligenței române în deosebi?

In restaurantul hotelului
„Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți căpăta bere veri-
tabilă de — Schwechat?

In restaurantul „Palatin“
al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele
mai bune vinuri și beuturi?

In restaurantul o o o o
o o o o „La Palatin“

Unde poți căpăta, în Arad,
cele mai bine gătite mâncări?

Tot la „Palatin“, la restau-
rantul lui Ignatie Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sâmbătă, se capătă
cîrnați proaspeți și carne de porc. Abonamente
se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciul prompt și conștientos!

Farmacia „la Sta Troiță“

NĂGELE ANTAL

TIMIȘOARA, Gyárváros, Főutca nr. 44.

Crema
  „Helén“

 pentru față și mâni.

Înlătură pistruiile, petele de ficat și
tot felul de necurătenii de piele.
Se folosește seara înainte de culcare.

1 borcan mare — — **1 coroană**
1 borcan (de probă) — **60 fleri**
1 săpun — — **80 fleri**
1 cutie pudră „Helén“ — **1 cor.**
1 sticlă apă de sălăt — **1 cor.**

PREDARE DE HOTEL

Am onoare a aduce la cunoștința publicului, că am cumpărat pe strada Halász No. 41.

Hotelul intitulat „Porumbul alb“

și îl voi conduce pe mai departe sub îngrijirea mea proprie. Mai departe voi îngriji de beuturi și mâncăruri și altele, și de un serviciu pe deplin mulțumitor. Cerând sprijinul marelui public, sunt cu stîmna

BARDÓCZ ÖDÖN, hotelier.

Cel mai bun loc de cumpărat

TEA rusească

veritabilă

de China și Caravan în pachete originale măsurate.

Rum Jamaika

diferite soiuri veritabile

în sticle proprii se pot găsi

la drogueria și parfumeria lui

Vojtek és Weisz

ARAD

În prețuita atențiune a arhitecților!

Lenkey Antal

zidar diplomat și întreprinzător-architect

ARAD, strada Szekeres Nro. 4.

Se recomandă atențiunii p. t. publicului din loc și din provincie care vrea să zidească, primind pe lângă prețuri moderate și pe lângă garanță tot felul de lucrări din branșa zidăriei anume: case de arandă, case private, cartele de vară și grânare precum și transformarea edificiilor vechi, a fațadelor și a pavajelor de ciment și beton.

La dorință servesc gratuit cu planuri și cu preliminar de spese.

Frații Kriser

TIMIȘOARA

URI-uteza nr. 6. — Telefon nr. 765.

Întreprindere de iluminare cu acetylen.

Puteri de specialitate — bărbați cvalificați.

Magazinul fabricii Laudeck Carbide Ungaria de sud.

Efectuește ori-ce lucruri ce se țin de branșa aceasta, precum :

● ● **scălză și apaducte** ● ●

în modul cel mai prompt, pe lângă prețuri moderate.

Magazin stabil în forma constatătoare din acetylen, ca sticle, candelabre, flăcări, etc.

Tot felul de mașini economice, ca:

TRIUMPH III,

mașină de sămănat cu dinți cu păreche sau fără păreche.

Se caută vinzătorii!

Berger Gyula

— farmacia „la Sta Elisabeta“ —

— ARAD.

Recomandă mult căutatele sale preparate:

Săpunul spermatic „Sf. Elisabeta“ cu efect sigur asupra pielii, precum și contra pistruilor ca mijloc de înfrumusețare și reconstruirea pielii: — o bucată mare 60 fleri.

Pudră „Sf. Elisabeta“ (roza) articol admirabil pentru menținerea frumuseții, de tot inofensiv. Se poate căpăta în culoare albă, roză și crem: — o cutie 90 fleri.

Apa de dinți „Sf. Elisabeta“ recomandabil în special celor cu dinții răi. Rumeneste gura, întărește gingiile, sistează durerea de dinți și oprește stricarea dinților: — un flacon mare 2 cor.

Apă de iorgovan pentru frumusețe „Sf. Elisabeta“ Articol foarte inbit de dame. Se poate căpăta în culoare albă și roșie. — Un flacon mic 1 cor., unu mare 2 cor.

Leac contra reumei și răcelei „Sf. Elisabeta“ Leac cu efect sigur contra reumei, răcelei, ischias, deasemenea contra durerii de cap, câteva fricțiuni ajung, pentru ea și cea mai mare durere să înceteze. Un flacon mic 1 cor., un flacon mare 2 cor.

Spirit pentru păr „Sf. Elisabeta“ Sistează căderea părului și formarea de mătreață o împiedecă radical. — Prețul: — o sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor.

Alifie pentru păr. Promovează creșterea părului și îl face foarte undulos. — Un flacon mic 1 cor., unu mare 2 cor.

Ceai minunat pentru pept „Sf. Elisabeta“ contra tusei, troahnei, frigurilor de stomac și boalelor de gât. — o cutie 30 fleri.

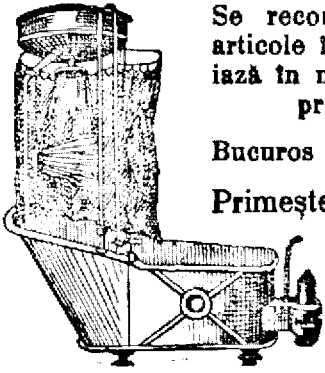
Eter pentru bățături. Delătură în scurtă vreme fără durere ori-ce bătuire a pielii, ori bățături. O sticlă de ajuns pentru delăturarea celor mai mari bățături. — O sticlă 70 fleri.

Apoi, tot felul de aromatice, specialități din țară și străinătate, medicamente pentru animale, pentru porci, vite și galițe.

Hannauer Mihály

Tinicher de edificii și obiecte de lux. — In Arad, pe strada Deák Ferencz No. 24. (Îngă biserica reformată)

Se recomandă cu executarea a tot felul de articole în bransa aceasta, pe cari le efectuează în modul cel mai prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftin posibile.

Bucuros servește cu preliminări de spese.

Primește acoperiri de turnuri de biserici, acoperiri de case, etc., și tot felul de confecțiuni și reparațiuni de tinichea.

Se caută un învățăcel

RESTAURANTUL TÓTH ENDRE

Am onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de mine și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară musica cea mai bună dilactează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Tóth Endre
restauratier.

Am onoare a aduce cu tot respectul la cunoștința onor. public și onor. mei cumpărători, că

cășăpia mea de pân' acum

din Hunyádi-u. am strămutat-o în Forray-u. 1. (în casa lui Auerbach) — și o-am aranjat întru totul corespunzătoare cerințelor timpului de azi.

Rog pentru binevoitorul sprijin al marelui public, și semnez — — — cu toată stima:

Milan Stojakovits, casap.

Mare magazin de articole de mașinării economice.

Economii și proprietarii de vii pot face mari cruțări, dacă se vor prevedea cu mașini economice, viticole, de cules, de pivnițarie, din foarte bogatul asortiment al lui

Gyenge Ferencz

ARAD

PIAȚA BOROS BÉNI Nr. 15.

(Casa Dengl)

Mare magazin de Mașinării

unde se pot căpăta cele mai renumite fabricate probate și adoptate în toate ținuturile patriei ca cele mai excelente: **Locomotive de vapor și triere, pluguri de oțel sistem Sack**, grăpi pentru cultivarea solului, mașini de sămănat la șir și împrăștiătoare, greble, alegătoare de neghină, site pentru alegerea grâului, sfărâmatoare de cucuruz, tăietoare de napi, cântare. Uleiuri de mașini, oliv de prima calitate, pentru triere, motoare și automobile. Valvolină. Unsoși diferite, saci de bucate și ponevi, curele și alte recvisite. Stropitori de vii, zdrobitoare și prese de struguri. Instalațiuni de mori și tot soiul de articole economice se pot căpăta cu o o o prețurile cele mai ieftine. o o o

GYENGE FERENCZ

Magazin de mașini economice. — Piața Boros Béni 15
(Casa Dengl)

Cele mai bune condițiuni de a plăti în rate.

Sirupul carpatian pentru pept al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de braț.

Acest sirup, ce se întrebuintează cu succes de 30 de ani, e admirabil medicament contra tusei și asudării de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutrirea și mistuirea; întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot folosi fiindcă are deosebită influință asupra singelui și formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la spităria lui

Barcsay Károly

■ Szeged, Széchenyi-tér 12. ■

Cel mai căutat, mai mare și mai ieftin magazin de mașini din provincă.

Singurul mare magazin de mașini economice și de uleiuri pentru mașini.